

Винахід відноситься до харчової промисловості, а саме до виробництва спеціальних харчових продуктів - фіточаїв, які мають антибактеріальну, спазмолітичну дію, сприяють покращенню секреторної функції органів травлення, нормалізують стан видільної системи, а також сприяють покращенню секреції молока у матерів-годувальниць та використовуються для приготування гарячих напоїв для підтримки процесів травлення, жовчовиділення та покращення секреції молока у матерів-годувальниць.

Ще до винаходу фармакологічних препаратів протягом сторіч люди лікувались звичайними харчами, змінюючи їх склад і кількість та якість, в залежності від стану організму - використовували сформовані в 19-20 століттях принципи дієтичного і лікувального харчування. Чаї та напої відносяться до третьої страви, як звичайного так і дієтичного харчування, сприяють найскорішому одужанню хворих, а на здорових впливають загальнозміцнююче та профілактично.

Відомо, що рослини є першим і найдавнішим джерелом біологічно активних речовин. Останнім часом значно виросла цікавість до лікарських рослин, оскільки речовини, що містяться в них, дуже рідко мають слабо виражену побічну дію при їх застосуванні в якості лікарських засобів. Ці характеристики дозволяють застосовувати їх для підтримуючого лікування, а також у профілактичних цілях при різноманітних захворюваннях.

Продукти харчування є основою життєзабезпечення, які в залежності від їх складу, крім смакових відчуттів, позитивно впливають на процеси, які забезпечуються внутрішніми органами людини. Фіточаї, як правило, складаються з біологічно-активних речовин, що покращують роботу внутрішніх органів, зокрема органів шлунково-кишкового тракту та органів виділення.

Прикладом фіточаю, який впливає на роботу шлунково-кишкового тракту, може бути відома композиція сухих рослин, що включає кропиву собачу п'ятилопатею, шавлію, череду, кропиву, шипшину, ромашку, лист брусниці, евкалипт, пижмо, деревій та календулу при їх співвідношенні відповідно 7,5:7,5:5:7,5:7,5:1:2,5:1,5:7,5:2,5:2,5. Збір призначається для детоксикації організму, сприяє покращенню процесів травлення та жовчовиділення, а також сприяє очистці шкіри [пат. РФ №2119349 від 18.09.97, МПК А61К35/78].

Відомим складом не вичерпуються можливості композицій на основі фітокомпонентів, які можна вживати в якості фіточаїв, що позитивно впливають на стан кишково-шлункового тракту та процесу лактації.

Задача, поставлена в основу винаходу, полягає у розробці складу фіточаю, який, завдяки збалансованому підбору якісного та кількісного складу забезпечує кращі смакові характеристики, виявляє антибактеріальну, спазмолітичну дію, підсилює секрецію жовчі та травних залоз в організмі людини і використовується для приготування напоїв для підтримки процесів травлення, жовчовиділення та лактації у матерів-годувальниць.

Задача вирішується складом фіточаю, що включає суміш сухих та подрібнених рослин або їх частин, зокрема плодів фенхелю - 20, листя кропиви - 30, плодів анісу - 12, плодів (насіння) кмину - 18, зілля материнки - 20, або при співвідношенні плоди фенхелю:листя кропиви: плоди анісу:плоди(насіння) кмину: зілля материнки як 1,67:2,5:1,0:1,5:1,67 по масі відповідно.

Компоненти, що входять до складу представленого фіточаю, сприяють покращенню секреторної функції органів травлення, нормалізують стан видільної системи, а також сприяють покращенню секреції молока у матерів-годувальниць. Слід зазначити, що всі представлені компоненти містять жирні олії, білкові складові, вітаміни, мінеральні речовини, флавоноїди, що сприяють, не просто збільшенню кількості молока, але і не знижують його біологічної активності.

Переважаюча кількість фенхелю кропиви і материнки забезпечує смак з відчуттям слизу, неповторний аромат і відчуття свіжості. Колір - насичений жовто-коричневий із відтінком зеленого.

Склад фіточаю з іншим смаком, на додаток до існуючих, забезпечує збільшення асортименту фіточаїв.

Якісний та кількісний склад фіточаю підібраний на основі хімічного складу фітокомпонентів, проведених досліджень та особистого досвіду розробника. Дослідження показали, що коливання вмісту складових в межах $\pm 5\%$ не впливають на органолептичні показники фіточаю, та не міняють його впливу на роботу органів виділення продуктів життєдіяльності людського організму.

Суть винаходу пояснюється прикладом конкретного виконання.

Приклад 1

На 100кг готового продукту беруть 20кг плодів фенхелю, 30кг листя кропиви, 12кг плодів анісу, 18кг плодів(насіння)кмину, 20кг зілля материнки, згідно рецептури до технічних умов ТУ У 15.8-30474971.002-2002.

Фіточай готують купажуванням підготовленої попередньо сировини (очищеної, висушеної, відсортованої, подрібненої, просіяної) фракцією 0,5-7мм. Для цього складові фіточаю зважують та засипають у змішувальний апарат. Тривалість купажування визначається візуально до повного перемішування компонентів. Зкупажована сировина, з метою запобігання розвитку мікроорганізмів піддається термообробці (пастеризації). Фіточай фасують у експрес-пакети з фільтрувального паперу масою нетто 0,8-2г або іншої ваги, які комплектують та вкладають по 20-25шт. в картонну коробку. Коробки пакують в ящики з гофрованого картону, маркують та відправляють споживачеві. Рекомендації щодо споживання: 1 експрес-пакетик фіточаю залити склянкою окропу та настоювати 10хв. Вживати по 1/2 склянки 3 рази на добу.

Розроблений фіточай може бути рекомендований для використання в раціонах дієтичного харчування з метою оптимізації його хімічного складу у жінок в період лактації.

Дози рослинних компонентів фіточаю "Лактаційний" значно менші (в 2-5 разів) від тих, що застосовуються в традиційній медицині. До складу рецептур не входять лікарські рослини, що накопичують сильнодіючі та токсичні біологічно-активні сполуки, такі як алкалоїди, серцеві глікозиди, кумарини.

Виготовлений таким способом фіточай "Лактаційний" призначений для реалізації дорослому населенню в спеціалізованих магазинах і відділах аптечної мережі і по прямим замовленнях для використання в дієтичному і лікувально-профілактичному харчуванні, як біологічно-активна добавка до раціону, з метою покращення якості харчування і підвищення адаптаційних можливостей організму, а також як загальнозміцнюючий засіб.

Технічний результат: розроблено склад фіточаю "Лактаційний", який, завдяки збалансованому підбору якісного та кількісного складу забезпечує кращі смакові характеристики, виявляє антибактеріальну, спазмолітичну

дію, підсилює секрецію жовчі та травних залоз в організмі людини і використовується для приготування напоїв, які сприяють покращенню і підтримці процесів травлення, жовчовиділення та лактації у матерів-годувальниць.

Промислове застосування.

Фіточай "Лактаційний" виготовляються на підприємстві Продовольча компанія "ЕКОПРОДУКТ" в м. Івано-Франківську, користується незмінним попитом у споживачів.